

FOGARAS ÉS VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:
Egész évre 8 Kór., félévre 4 K., 1/4 évre 2 K.
Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Thierfeld D. könyvkereskedése.

A hirdetések díját jutányosan számítjuk.
Nyílt tér: soronként 20 fill.
Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő és
Kéziratokat nem adunk vissza.

Villamvilágításunk ügye.

— A vállalkozók terve. —

Irta: HALMY GYULA.

Minden helyesen gondolkozó ember tudja azt, hogy a legkisebb dolog is nagyobb sikert ér el, ha a gazda házilág kezeli és nem másodkézből veszi. Természetes dolog továbbá az is, hogy magánszemélynek sem olyan hitele, sem olyan sikere nem lehet, mint egy erkölcsi testületnek, például a városnak. Ennélfogva természetes dolog és egészen kézenfekvőnek látszik, hogy vajudó villamostelepünk ügye sokkal inkább fellendülne, ha nem a jelenlegi vállalkozók, hanem maga a város venné birtokába. Ma már valóságosan a szorgalmas gazda szerepét kell az élelmes és boldogulni akaró városnak átvennie, — modern gazdasági problémákat kell felvetnie és megvitatva, életbe léptetnie, hiszen csak lapunk hasábjain hányszor meg hányszor hangoztattuk, ajánlottuk, hogy nem szabad összetett kézzel nézni a világ folyását, a városnak vállalkoznia, próbálnia, dolgoznia kell. Tapasztaljuk ezt ma már sok élelmes városnál, különösen a villamgyár házi kezelésénél.

A fűtőanyag drágulása és sok egyéb körülmény arra készíti a vállalkozókat, hogy villamos-telepüktől megválljanak. Ki is dolgoztak egy részletes tervet, amely szerint a városnak kellene átvennie a villamtelepet, mert a város mint erkölcsi testület sokkal könnyebben bírná a telep terhét és több sikerrel, több haszonnal kezelhetné azt.

Mi nem oktroáljuk senkire ezt a tervet, nem akarjuk rábeszélni a várost a vállalkozásra csak így hirtelenében. Egyszerűen előtárjuk a vállalkozók tervét. Figyelmébe ajánva az illetékes tényezőknek azt, hogy a házilág kezelt dolog mindig sokkal sikeresebb, kérjük tehát, hogy rokon- vagy ellenszenv nélkül, de komolyan és behatóan foglalkozzanak e fontos ügyvel.

A vállalkozók 280 ezer koronáért

akarják átadni a telepet, a tervbe vett vízi turbinával együtt. 280 ezer koronás kölcsön évi törlesztése — 50 évi annuitással számítva — évi 14 ezer korona.

Ezzel az évi 14 ezer koronás törlesztési kiadással szemben a vállalkozók kibérelnék a várostól a telepet 20 évre olyanformán, hogy az első 5 évben 16.800 koronát fizetnének érte, a második öt évben 18.800, a harmadik öt évben 21 ezer, a negyedik öt évben 24 ezer koronát fizetnének a városnak évi bérlet összegül. Első évben tehát 2800 koronája maradna a városnak, az első öt évben 14 ezer koronát venne be, a kölcsönvett 280 ezer korona évi törlesztésén felül. A második öt évben már évi 4800 korona maradna, tehát az öt év alatt megint 24 ezer korona. A harmadik öt év alatt évi 21 ezer koronát fizetnének bérül, bejönne tehát a törlesztési összegén felül: 35 ezer korona, a negyedik öt év alatt pedig, évi 34 ezer korona bérből 50 ezer korona jönne a városnak, az évi 14 ezer korona törlesztési díjon felül a vállalkozóktól. Ami 30 év alatt 389.923 kor. 3 fillérnyi vagyont jelentene.

Természetesen, ha a város a saját kezelésébe veszi, akkor még több jövedelmet produkálhat, ha megfelelő és lelkiismeretes közeget kap, aki a gyár élére áll. Ez azonban komplikáltabb dolog lévén, a bérbeadás sokkal reálisabb és biztosabb eljárásnak látszanék.

A vállalkozók azzal érvelnek, hogy nekik, mint magán embereknek sokkal nehezebb is megszerezni és ellátni a nagyösszegű kölcsönöket, amit a vállalatba be kell fektetniük és ami miatt nehezen bírnak a terhekkel megküzdeni és a gyárat ellátni. Ellenben a város, mint erkölcsi testület könnyen és ami fő sokkal olcsóbban juthat a befektetéshez szükséges kölcsönhöz és ha bérbe-

adja a gyárat, — minden teher és felelősség, sőt fáradság nélkül fizeti a bérösszegeből a kölcsön évi annuitását és még fölöslege is marad. Viszont a vállalkozók megszabadulva a rengeteg anyagi tehertől, sokkal könnyebben és életrevalóbban bírnák kezelni a gyárat, ami elvégre is a város vagyonát gyarapítaná.

Eddig a vállalkozók terve, illetve előterjesztése, amit mi feltálatunk, természetesen nem azért, hogy kényszerítsük a várost a feltálat étel elfogyasztására.

Távol áll tőlünk, hogy mi ezt a tervet rögtön elfogadhatónak kiáltjuk ki, sőt belátjuk, hogy sok idealizmussal van számítva. Az azonban tény, hogy a városnak magának kell a világítást ellátnia, hát gondolkozzanak rajta. Mi hét évvel ezelőtt megkezdettük lapunkban a villamvilágítás ügyét és tért nyitottunk lapunkban a hozzászólni akarók számára.

Gyulai Sándor igazgató, dr. Kaufmann György, Stoff Péter, Fleischer Sámuel és Lessmann Henrik dr., meg szerény magunk között folyt a vita, hétről-hétre vehemensebben, sőt a bíróság elé is került egyesek részéről a polémia; — most is megismerés és higgadt megbeszélés céljából tesszük ezt a tervet közzé, szóljon hozzá aki tud és akar, — mondja el ki-ki véleményét, kifogásait, álljon elő aki helyesebbet és jobbat tud, ez — ismétljük — nem a mi, hanem a vállalkozók terve. Annyit azonban mi is és mindenki konstatálhat, hogy a város, mint erkölcsi testület olcsóbb hitelt élvezhet és ennélfogva nagyobb jövedelmet mutathat ki, mint a tőkenélküli magánszemély.

Példák vannak rá, hogy a városok kezelésében álló villamgyárak nagyon szépen prosperálnak. Fontoljuk meg tehát, számoljunk, vegyük kezünkbe a

tollat, ne resteljük a fáradságot, hisz városunk sikere vagy vesztesége a mi sikerünk és veszteségünk. Aki a közjón lendít, a maga boldogulását is előmozdította, mert hisz a lakosság összessége alkotja a várost, mégpedig az élelmes, szorgalmas és takarékos lakosság a gazdag és haladó várost, — a közügyek terén is lustálkodó, közönyös, hanyag lakosság pedig a lejtőn mindig a lejjebb és lejjebb sülyedő várost alkotja.

Felhívjuk tehát az érdeklődőket, a szorgalmasakat a hozzászólásra.

Tavaszi rendes közgyűlés.

(Folytatás.)

Az erdők állapotára és az erdőkezelésre nézve a következő adatokat hozom tudomásra és pedig:

1. Az erdők területi állománya, az elrendelt helyesbítések folytán 427 kat. holddal apadt.

Ennek a számbavételével volt az év végén:

a) tulajminőség tekintetében:	
véderdő	34,449 kat. hold.
feltétlen erdőtalajon álló erdő	127,618 " "
nem feltétlen erdőtalajon álló erdő	3838 " "
b) fajúknak nézve:	
tölgyerdő	6224 " "
bükk és más lombos	110059 " "
fenyőerdő	49522 " "
c) a tulajdonos jogi minősége szerint:	
állami erdő	36187 " "
községi "	79328 " "
egyházi "	3244 " "
közirtokossági erdő	31569 " "
magán erdő	15580 " "

2. Az évfolyamán hátralékokkal együtt erdősi-

tendő volt	2052 " "
beerdősített	1195 " "
hátralékban maradt	858 " "
előírásán kívül erdőstített	74 " "

3. Erdőégés 31 esetben fordult elő, valamennyi alomtűz volt 1312 kat. holdra terjedt. Az okozott károk értékét az illető erdőtisztek 36,340 koronára becsülték. A tettesek kipuhatólása iránti, valamint az 1892. évi 25,231/I—4 sz. földmiv. ministeri körrendelet értelmében való hatósági intézkedés idejében megtétettek.

4. Fatermek szállítására mult évben 1 esetben adatott engedély még pedig:

a) a fogarasi és háromszéki fatermelő részvénytársaságnak Breáza község érdekén.

5. Erdőrendészeti áthágások miatt, a büntető eljárás foganatosítása végett 19 esetben tételt indítvány. Az áthágások főleg tilos legeltetésből származtak.

6. Az erdészeti személyzet állománya a következő volt:

okleveles erdőtiszt	10 egyén
szakvizsgázott erdőőr	62 " "
erdőszolga	53 " "

7. Erdőőri szakvizsga a kir. erdőfelügyelőség székhelyén Brassóban a mult év (október havában) is tartatott, a melyen a vármegyéből 3 egyén nyert bizonyítványt.

A mezeti termés általában kielégítő volt, kivéve a takarmány félek termelését, mely szűk volt, minek következtében azok ára nagyban emelkedett, mely által az állattartás a télen át nagymértékben megnehezített oly anyira, hogy a legtöbb állattartó gazda a takarmány beszerzéssel kétszer annyi adóságot csinált mint amennyi az állatok mostani nagyon leszállott ára.

Tanintézetek léteznek a vármegye területén:

Egy állami főgimnázium, 1 polgári leányiskola, 1 iparos tanonciskola; továbbá 12 állami, 11 községi és 88 felekezeti elemi népiskola és pedig: rom. kath. 1, ev. ref. 1, ág. ev. 3, görög kath. 20, görög keleti 62,

izraelita 1 iskola; továbbá 6 óvoda, 2 állandó menház, 2 nyári menház és 21 gazdasági ismétlő iskola áll fenn.

Tanerő működött a főgimnáziumnál: egy igazgató, 14 tanár, 1 tornatanító és 8 hitoktató! az állami és a többi népiskoláknál pedig oktató: 170 tanító és 13 tanítónő, továbbá alkalmazásban volt 6 óvónő és 2 menháznő. A főgimnáziumot látogatta összesen 339 tanuló. Népiskolai tanköteles volt 6—12 éves 8991 gyermek, 13—15 éves 2102 gyermek.

A népoktatás örvendetes haladást mutat.

Az 1893. évi XXII. t.-c alapján államségélyben részesült és pedig:

a) fizetés kiegészítésként összesen 42 tanító 18,974 koronába.

b) korpótlékban összesen 46 tanító 17,000 koronába.

A Fogaras-brassói h. é. vasut már egészben kiépült és mult évi november hó 1-ő óta a közforgalomnak van átadva.

A vármegye területén levő vasutvonalak felügyelésére Fogarason vasuti osztálymérnök-ség állított fel.

A közlekedésügyi műszaki szolgálat csakis az országos és a vármegyei közutakra vonatkozólag teljesített el a törvényben előirt módon is mérvben, míg a többi közutakon a műszaki közegek hiánya miatt egyáltalában nem teljesített, minek folytán is az állam és törvényhatóság által fenntartott, közutak jó, a többi közutak pedig kevésbé jó állapotban találhatók. Komp 6 tartatik fenn, melyeknél az előirt biztonsági szabályok betartottak.

A vármegye területén állami országút 171-053 km. törvényhatósági közut, 81-1 km. vasúthoz vezető út 2-333 km., községi közlekedési út 202-20 km.

Tisztán községi közút ut 363-88 km. hosszúságban tartatik fenn.

A vármegyei törvényhatósági közhasználatu és a Fogaras városi telefon hálózat létesítése állami költség hozzájárulással a

T Á R C A.

HIMFY DALOK.

Ajánlva: Lévy József kosorus költőnknek Miskolcra.

Írta: Halmy Gyula.

AZ Ő SZEME.

Két szép csillag fenn az égen. . .
Ott van, ott az ő szeme!
Mintha most is, a mint régen
Hivogátón intene . . . .
Nagyhirtelen páros villám
Hasítja át az eget
S benne engem tüzes csillám:
Két lángszeme fenyeget.
Merre járok, merre lépek,
Mint e fényes égi képek,
Szeme úgy tesz énvelem:
Hiv és üldöz szüntelen!

ERETNEK VAGY!

„Eretnek vagy!” — sokan mondják —
„Elkárhozol, meglátod!
Mert te a nőt, élted gondját,
Isten helyett imádod.”
„Bár ő érte én magamat
Pokolra is elszánom,
De lássátok: én Uramat
Ép a nőben imádom;

Istenben hát bizni merek!
Tudjátok meg jó emberek:
Kit a Muzsák szeretnek,
Az nem lehet eretnek!“. . .

SÜRGÖNY OSZLOP.

Messze künt a pusztaságban
Elhagyatva, egyedül
Sürgöny oszlop áll magában,
A mig egyszer el nem dül.
Itt feledték domb tetején,
Pedig mennyi hirt hozott,
Pedig egykor büszke fején
Villámszikrát hordozott . . .
Haj, te szegény sürgöny oszlop
Villámszikrád szerte-foszlott!
Tar fejed már nem ragyog:
Olyan vagy, mint én vagyok!

NAGY A VILÁG.

Nagy a világ! végpartjára
Földi ember soh'se lel.
Kicsiny a szív kishatára
Az emberi szűk kebel.
S e szűk helyen több a fenség.
Több a fény és több az árny,
Mint az egész nagy mindenség
Kiterjesztett kárpitán.
Lám, szívem a nőt imádjá:
S a csillagok miriádja
Van-e olyan végtelen,
Mint a kínos szerelem?!

ÁLMOK AZ ÉLETNÉL.

Mit ér nekem már az élet?
— Az álmok így intenek —
Ha reményed semmivé lett,
Nincs tovább mért küzdened!
Jövel, merítsd bánatodat
A feledés éjébe,
Jövel, sülyedj — mi befogad:
A Nirvána mélyébe . . .
Nem hallgatok álmok, rátok!
Ám ha róla el hagyjátok
A legszebb dalt zengenem:
Akkor megyek, addig nom!

Kukutyini jótékonyosság.

A „Fogaras és Vidéke” számára németből fordította:
Gagyí Jenő.

Minden szombaton beállított aztán egy nyaláb keresettel a bírósághoz, hogy az egész héten keresett tettelegességeket a torló igazság tudomására hozza. A tetteseket aztán 5—10 frt. bírságra elítélték.

Egy este sajtóságos diszben ment Zihón át az „Oroszlán“-ba. Rendes, kopott kabátja helyett valami ősrégi frakk volt rajta, nyakán fehér nyakkenő diszlett, s kesztyűs kezében egy formából és divatból kiment cilindert lóbált. Számtalanszor meghajtja magát, belépett a külön szobába a szerényen leült egy székeletbe. A kövér korcsmáros

nagyméltóságú m. kir. kereskedelemügyi minister ur által engedélyeztetvén a hálózatok kiépítése a folyó év tavaszán fog megkezdeni és az egész építés a jövő évben fog befejeztetni.

Ezekben van szerencsém lehető részletességgel és tárgyilagossággal beszámolni a törvényhatóság állapotáról és a közigazgatási közegek működéséről, mely jelentésből látható, hogy a várm. közigazg. jóllehet mégis általánosságban kielégíthető volt és hogy az alkalmazottak igyekeztek hivatali kötelességüket dacára a nap-nap után szaporodó hivatalos teendőknek erejükhöz képest kellő pontossággal lelkiismeretesen teljesíteni.

Ennek folytán tisztelettel kérem méltóztassanak tudomásul venni.

Fogaras, 1909. évi május hó 1-én.

Belle Sándor
alispán.

Válasz.

Lapunk legutóbbi számában a reformátusokkal szemben tapasztalt eljárás panaszlását, — úgy halljuk — gróf De la Motte Arthur sárkányi gazdasági felügyelő úr magára vette. Alkalmunk volt a gróf úr védekezését megismerni, de felkerestük Nagytiszteletű Páncél Károly ref. ügyvezető lelkész urat is, hogy behatódiban megismerhessük ezt az ügyet.

Nt. Páncél Károly úr, előttünk a következő nyilatkozatot tette: „Nem értem, hogyan vehette az általam nagyra-becsült gróf úr magára, szóban forgó panaszomat. Hiszen én mint hivatal fő, a fogarasi ménesuradalmi igazgatósággal leveleztem hivatalosan évtizedek óta ez ügyben, így most is. Eszembe se juthatott tehát a gróf urat okozni a velünk

való elbánás miatt, sőt kijelentem, hogy gróf De la Motte Arthur urat mindig gavallér uri embernek tartottam és tartom, aki segítségünkre volt a kathedra urasztala, terítő, kehely és tányér beszerzésében, ő adományozta az úrvacsorai bort és kenyeret, amiért, nem mulasztottam el szóban is, írásban is köszönetünket kifejezni.

Annyival feltünőbb volt tehát a legutóbbi időkben tapasztalt eljárás. Feltünőbb volt ez különösen azért, mert a fogarasi lelkészek nem maguktól tolokodtak a ménesuradalomba, hanem egyenesen az akkori földmivelésügyi miniszter úr rendeletére. A miniszter úr ugyanis magas rendeletével gondoskodni kívánt a ménesuradalomnál lévő ref. hivek lelki ápolásáról és meghagyta az igazgatóságnak, hogy lépjen érintkezésbe az ügyvezető lelkésszel és tegyen lépéseket a lelkiszolgálatok létrehozása tárgyában.

Képzeltetni tehát bámulatunkat, amidőn a múlt évi husvétkor a csürbe tettek bennünket, most pünkösztör pedig arról értesít a fogarasi ménesuradalmi igazgatóság, hogy ne menjünk ki mert nincs hely. Innen ered tehát panaszunk egész lényege. Mert hiszen ha a miniszter úr elrendeli az isteni tiszteleteket, kell hogy helyről is gondoskodjanak, ahol azt megtarthassuk.

Ez ügyből kifolyólag nem mulasztatom el azon indítványomat nyilvánosságra hozni, hogy az egész vármegyén végig huzódó és magyar cselédességgel benépesített uradalom megtehetné, hogy

a sárkányi tanyán állandó ref. istenitiszteletre szolgáló helyiséget építtessen. Többször volt alkalmunk Darányi miniszter ur ő excellentiája kegyes pártfogását jó indulatát tapasztalni és így erősen hiszem, hogy ő kegyelmessége szívesen hozzájárulna az ő budgetéből e helyiség építéséhez, mert csür, vagy raktár legyen is az, méltatlan helyiség az istenitisztelet tartására.“

Az ősz lelkész ime világosan elének tárta és mi készséggel konstatáljuk, hogy gróf De la Motte felügyelő ur mindig méltányosan járt el. Távol volt tehát a szándék, hogy mi őt vádoljuk. Mi senkit sem vádoltunk, csak előadtuk a panaszt. Ebből az incidensből kifolyólag meg kell állapítanunk azt is, hogy a múlt év husvétján nem „piszkos, rozoga csür“, hanem a raktár helyiségét jelölték ki az istenitisztelet helyül és a fecskék csak azért lehettek benn, mert De la Motte gr.-nál a fecskéfészket leverni nem szabad. Az iskolahelyiséget is azért nem fűtette be, mert a magtár van fölötté, tehát nem a gólyafészkek miatt, hanem tűzbiztonsági szempontból.

Igy mind a két fél álláspontját leközelítve, a sajnálatos ügyre vonatkozó sorokat lapunkban befejezettnek nyilvánítjuk.

H. Gy.

H I R E K.

A kórház nyári mulatsága.

Amint lapunkkal közlik, nagyarányú szórakozásokban és érdekesekben bővelkedő nyári mulatságot rendeznek jövő hó 11-én a városligetben. Városunk intelligen-

káromkodva ment ki, meghagyta a pincérnek, hogy a kellemetlen vendégnek szokás szerint a leggaládabb vinkóból hozzon három decit. Legszívesebben kilökte volna, de tudta, hogy ezzel csak újabb perre adna okot.

A fogadóban Liliomon kívül csak néhány törzsvendég volt még a külön asztalnál. A szót egy nyugalmazott őrnagy vitte, Napoleonnak egy rajongó hive. Midőn a vendégek meglátták a belépőt, ki már mindeniköt törvénybe vitette, dühös pillantásokkal valóságos keresztűzbe veiték. Az őrnagy egy üveg bikavért hozatott, épen a lipesei csatánál tartott, s vadul forgó szemekkel magyarázta, hogy Napoleon, bár kétszeres tulerővel állt szemben, kicsibe mult, hogy ezt az ütközöt meg nem nyerte. Napoleon — bömbölte a világ legnagyobb lángeszze volt!“

Félig olnyomott gunyos kacagás zavarta meg. Mindenki Liliomra nézett, ki épen inni akart, s a kacagástól szeme szája tele lett borral. Az őrnagy még dühösen és még emeltebb hangon ismételte előbbi kijelentését. Liliom vihogva hajlongott, s nagy veres szebkendőjével takarta el száját.

„Van talán valami kifogása ez ellen?“ kiáltott rá az őrnagy.

Liliom felugrott és mozogva lépett a törzsasztalhoz. „Azt hiszem — nyafogta — az őrnagy ur tréfálni méltóztatik. Hiszen

Napoleonról köztudomásu, hogy habár vitéz ember volt, de . . .“ s Liliom mosolyogva mutatott homlokára.

„Nyögje ki értelmesebben!“ üvöltött a harcú pulykavörösen.

Emberünk nyugodtan felelt: Hát hiszen csak az a véleményem, hogy Napoleon szellemi tekintetben tndvalevőleg igen korlátolt volt, s mint mondják, izé kissé hülye volt.“

„Ki volt hülye? Maga hülye! bömbölte az őrnagy.

„De engedjen meg, hiszen ez köztudomásu.“

Azt mondom, hallgasson, mert nem tudom mit teszek!

„De engedjen meg, az újabb arctanulmányozásokra.“

Még néhány szó repült ide-oda, s végül is elcsattant az előrelátott eredmény Liliom arcán. Ez fellélegzett, s csodálatos változás ment végbe képén. Különbőn oly gunyos, kárörvendő vonásai egyszerre meghatározható barátságos, fájdalmas kifejezést vetettek.

Szívüől köszönöm, őrnagy ur, ez volt a háromszázadik, — szólt mély meghajlással. Aztán kivette könyvecskejét, bejegyezte — a pofot, s miután visszadugta, a következő beszédet tartotta a bámuló vendégeknek:

„Igen uraim ez volt a háromszázadik pofon, a mit kaptam, s hogy mert ünnepi

diszben látnak, annak egyszerű oka az, hogy ime mint pofjubiláris állók önök előtt. Köszönöm a sorsnak, uraim, hogy végre megengedte, hogy végre teljes világításban jelenjek meg önök előtt, miután annyi ideig látszólag kötekedő, összeférhetlen emberként szerepeltem. Most már elmondhatom önöknek, hogy megvetésöket nem érdemeltem meg, mert ma befejeztem azt a 300 pofos ciklust, melynek megszerzését élethivatásommá tettem volt.“

Liliom ur egy könnyet morzsolt két szemében, s forgatta: „A sors nem áldott meg anyagi javakkal, de az emberi nyomor iránt mélyen érző szívet adott. Álmatlan éjszakákön gyakran mászás sullyal nehezedett szívemre, hogy én semmit sem tehetek annak a rémes gyomornak onyítására, mely alatt annyi szerencsétlen szenved. Nyomorult, — szidtam magamat — miért élsz a világon, ha semmit sem tehetsz a nyöszörgő özvegyekért és árvákért?! Egy ilyen álmatlan órában egy gondolat villant át az agyamon. Eszembe jutott, hogy a törvényes birságokat jótékony célra fordítják, s ennek rendszeres felhasználásával sokat lehetne tenni a szenvedő népségért. Rajta! biztatam magamat, nincs ugyan pénzöd se vagytonod, de van kis egészséges areod, eredj Liliom barátom, s pofoztasd magad a szegények javára!“

ciájának minden köréből választott agilis rendezőségnek közel harminc tagot számláló ügybizottsága élén dr. Lesmann Henrik vármegyei főorvossal az újonnan megnyitott vármegyei közkórháznak felszerelési alapja javára a kolozsvári honvédszenekar közreműködésével rendezte a szerfölkött változatos műsorú nyári mulatságot, a mely az előjelekből következtetve és a tervezett program-pontokat, a rendezőség hozzáértését és buzgalmát, valamint a városszerte, a lakosság minden rétegére kiterjedő érdeklődést tekintve Fogarason még eddig nem élvezett, páratlan szórakozásnak ígérkezik.

A mulatság programja teljesen és véglegesen megállapítva még nincsen, de tervbe van véve a honvédszenekar sétahangversenye, kocsi-automobil- és kerékpár virágkorzó, virág-, szerpentin- és confetti csata, lawttenniszverseny, lotto és szerencsejáték, lámpionos menet, tűzijáték és tánc. Ezenkívül rendelkezésre fog állni a közönségnek 5 díszesen díszített sátor, melyekben pezsgő, virág, sütemények és cukorkák, a kórházról felvett fényképek, a szerpentin és confetti árusítása lesz. A sátrakban városunk előkelő és bájos asszonyai és leányai fogják a közönséget kiszolgálni.

Az elősoroltakon kívül a közönség mulattatására póznamászásról, kóbor-színházról, automobil karusszelről és az éjjeli órákban kabaré előadásról gondoskodott a rendezőség, amely nyolc albizottságra osztva igyekszik a nemes cél szolgálatában álló mulatság sikere elől az akadályokat elhárítani, a nehézségeket leküzdeni és e napot a közönségnek elsőrendű élvezeté és felejthetlenné tenni. Mint halljuk ugyanakkor egy alkalmi ujság is megfog jelenni e kedves nap megörökítésére.

Jelezhetjük, hogy az érdeklődés már is nagy a közönség körében, a rendezőség a mely a vármegye főispánja, összes hatóságai és tényezői társadalmunk kitűnőségei támogatását és jóindulatát bírja, nemcsak városunk hanem egész vármegyénk közönségének

bevonását megindította és a valóban nemes célt szolgáló tervének megvalósításában méltán számít a közönség lelkes támogatására.

Ezuttal csak hirül akartuk adni olvasóinknak a tervezett juliálist, jövő számunkban kimerítőleg vissza fogunk térni reá.

— **Kitüntetés.** Széll Józsefné Ő méltósága, főispánunk bájos, ifju neje szép kitüntetésben részesült. A József főherceg szanatórium egyesület érdekében kifejtett eredményes munkálkodásának elismerése fejében, Augusztá kir. hercegnő Ő fensége az Augusztá arany emlékérmét adományozta az ügybuzgó főispánának. A jól megérdemelt kitüntetéshez őszintén gratulálunk.

— **Személyi hir.** Kistétényi Walther Béla a nagyszabeni tankerült érdemes kir. főigazgatója Dr. Sebestyén Károly budapesti VII. ker. állami főgimn. tanárral f. hó 17-én d. u. városunkba érkezett s mint elnök, illetve mint kormánybiztos részt vettek a f. hó 18. és 19-én tartott érettségi vizsgálatokon. A kir. főigazgató és a kormánybiztos 20-án d. u. távoznak el Fogarásról.

— **Halálozás.** Mint részvétellel értesülünk, dr. Duda János m. kir. áll. főgimnáziumi rendes tanár, aki a helybeli áll. főgimnáziumban is tanított megszakítással majdnem két éven át, hosszú sorvadás, pusztulás után meghalt Gömörmegyében. Dr. Duda 41 éves, alapos képzettségű, kitűnő tanár volt. Mint bölcsélet hallgató az egyetemen s mint fiatal tanár a közéletben, eleven, jókedélyű ember volt. Lugosi tanárkodási ideje alatt a mulatságok lelke, aki a katonaságnál is mint tartalékos hadnagy gavallér barát volt. Elmondhatjuk róla, hogy Fogarasra csak már a törthajónak a roncsait hajtotta ide az enyészet csendes tengere s itt őt mint betegest, buskomort ismerték, aki szakítva a társadalmi kényszerekkel, etikettel, elvonulva élt nővérével együtt hivatásának szentelve minden idejét. Koporsóját nem állották körül kartársai, tanítványai, de a távolból bizonyára lesznek olyanok, akik utolsó „isten

veledet“ röpitének sirhalmára. Nyugodjék békében.

— **Királyi kegyelem.** Őfelsége a király Vlád Aurélnának, — az igazságügyminiszter előterjesztése folytán — megkegyelmezett. Ez a királyi kegyelem ne szolgáljon ám precedensül arra, hogy nemzetiségi vidékeken hasonló esetek forduljanak elő.

— **Rajzkiállítás.** A m. kir. áll. főgimn. I. osztályu tantermében a rajzkiállítás megnyitott s az a napok bármely szakában d. e. 8—12-ig, d. u. 2—6 ig meglekinthető. Valóban nagyon szép rajzok láthatók, amelyek mind Reider Béla rajztanár kiváló szaktudását s magas nivón álló műizlését dicsérik. Több állami intézetben volt már alkalmunk a rajzokat meglekintheteni, de ilyen művészies kivitelű kiállítást, mint a fogarasi, valóban ritka helyen lehet látni. Felhívjuk tehát erre a nagyérdemű közönség b. figyelmét. Reider Béla rajztanár pedig fogadja e terén kifejtett ügybuzgóságáért és fáradságáért legnagyobb elismerésünket.

— **Eljegyzés.** Geréb András fogarasi ref. segédlelkész f. hó 20-án jegyezte el Czirják Emma kisasszonyt, Czirják János nyug. pénzügyi titkár szeretetre méltó, műveltlekű leányát. A megkötendő frigyhez őszintén minden jót kívánunk.

— **A sétatér padjai.** A vártér befásított utjainak a padjait, ülőhelyeit a tavaszi és nyári éra a téllel együtt rendszeresen megszokta viselni, meggyengülnek, kidőlnek a rendes, de különböző esteli használatok után, úgy hogy azokat tavasszal rendszeren javíttatni, toldozgatni, foldozgatni kell, hogy újabb tavaszi és nyári éjszakákat kiálljanak. Ugyalátszik, hogy az idén a város ezt a határozatát, az ülőhelyek kijavítását mellőzte, elhanyagolta s így bizony több ülőhely megvan rongálva a sétáló téren. Fölvívjuk a hatóság figyelmét a megrongált padok reparálására vonatkozólag, hogy azután a jövő tavasszal többé ne kerüljön az adjusztálás. A közönséget pedig figyelmeztetjük, hogy a padokat, a város vagyont, ezentul ne rongálja.

— **Vizsgálat.** A fogarasi izraelita elemi iskola évváró vizsgálatait a következő sorrendben tartjuk meg: Junius 28-án d. e. 7—8 a III—VI oszt. hittani vizsgálat. Junius 28-án d. e. 9—12 az I—II oszt. vizsgája minden tárgyból. Junius 29-én d. e. 7-től kezdődőleg a III—VI oszt. vizsgája. Junius 30-án májális. Kedvezőtlen idő esetén július 1 én. A t. szülőket, valamint a tanügy iránt érdeklődőket szívesen látja Fogarason, 1909. jun. 19-én. *Az iskolások.*

— **Egy vicc, ami igaz.** Adomának beillő esetet beszél el nekünk lapunk egyik barátja. Egy családnál a pincében igen sok bor volt eldugva a homokban s a cseléd titokban el-el szokott csenni egy egy üveg-gel. Legközelebb is egy este, mikor gazdája nem volt otthon, kilopta a pince kulcsát s lement a pincébe. Kijövet azonban sehogys tudta a pinceajtót bezárni s addig addig próbálgatta, míg a kulcs beletört. Azonban nem esett kétségbe. Reggel 3 órakor felkelt

Uraim! tövises ut volt melyre léptem. Én a szelidlekű, nyájas emberbarát egész természetemet megkellett változtassam, nem mulaszthattam egy alkalmat sem, hogy magamat meg pofoztassam, sőt ellenkezőleg magam kellett hozzá alkalmat előidéznek. 300 pofon, ez volt kitűzött martiriumom, s ma elértem céloimat. Sokat türtem, sokat szenvedtem, sok városban lehetlenné is tettem magamat, s mint civakodó, összeférhetetlen ember az önök tiszteletétől és barátságától is megfosztottam magam, tiszteit uraim, de ha arra a sok könnyre gondolok, melyet felszarítottam, kárpótolva érzem magam. S hogy ma végre nyugalomra hajthatom fásult fejemet, azzal a felemelő tudattal távozom, hogy a szegényeket 2000 forintnyi összeggel segíthetem.

A szónoklat alatt egy szem sem maradt szárazon. Az őrnagy felállt és mélyen megindulva megrázta kezét, ah Brávó! ön derék ember, tessék helyet foglalni köztünk!

Nagy hirtelen még néhány palack bort rendeltek, s nemsokára olyan emelkedett hangulat keletkezett, hogy mindnyájan nyakába estek a sokáig félreismert derék embernek. Az általános örömközt könnyű árnyék borult a őrnagy homlokára.

„Apropoz“ — szölt — hanem meg kell kérjem Liliom urat, hogy Napoleona vonatkozólag vonja vissza előbbi állítását!

„Szívesem, ha az őrnagy ur kegyeskedik az előbbi szövalításunk közben esedé-kessé vált 10 frtot a szegények javára lefizetni.“

Az őrnagy rögtön deponálta a pénzt, s Liliom ur, poharát felragadva, így kiáltott: „I. Napoleon a világ leggeniálisabb embere éljen! Vivát!“

„És a derék, becsületes Liliom ur is! bömbölt az őrnagy, s a meghatottságtól könnyek esorogtak le barázdás arcán.

levette a pince ajtót s elvitte a lakatoshoz. A lakatos nagyot nézett a korai látogatón, aki a szó teljes értelmében ajtóstul rohant be a házba és sürgősen követelte *gazdájá* nevében a javítást. A munka minden szükség mellett is tovább tartott, mint a gazda álma és így esett meg, hogy a kész ajtóval hazatérő leányt *gazdájá* kérdőjellel alakulva fogadta. Tableaux.

— **Az utcák földrakásai.** A batóság itt is ott is szorgalmasan odahordatja a földrakásokat az utcák planirozására, kitöltésére, de nincs abban semmiféle köszönet sem; amennyiben azokat a földrakásokat azon módon hagyják az utcákon, amint azt a kocsikról lehányják. S ezekben a buckában a járó-kelők vagy föl botlanak esténként, vagy pedig az eső megpacskolja azokat s ahol vannak ott csak a sarat, iszapot növelik. Így a földhordásnak semmiféle értelme nincs, ha széthordják, hát azontul egyengessék is el azokat s ne növeljék ezek által is a rendetlenséget az utcákon.

— **Szállítás.** A pólai cs. és kir. kikötői tengernagyi hivatalnak a pólai cs. és kir. haditengerészeti ruházati hivatal részére az 1910—1912. évekre szükségelt posztóneműek gyapju és pamutszövetek vászonneműek valamint bőrneműek szállítására vonatkozólag pályázati hirdetménye a vonatkozó általános és különleges feltételekkel és a mintákkal együtt az érdekeltek által a brassói kereskedelmi és iparkamara irodájában betekintethetők. Az ajánlatok a bőrneműekre f. é. július 16-áig, a textilárakra augusztus hó 16-áig terjesztendők be.

— **Vledény és Ósinka között forgalmi akadály.** A fogaras—brassói h. é. vonalon nagyobb szabású töltés eszűs történt s így Vledény és Ósinka között a forgalom bizonytalan időre ismét szünetel. A közlekedést csak: Brassó—Vledény és Fogaras—Ósinka között tartják fenn.

— **Évzáró ünnepély a fogarasi áll. el. iskolánál.** Szép ünnepély folyt le f. hó 17-én délelőtt, „benső családi körben“ a fogarasi áll. el. iskolánál, hol az évvégi értesítők és jutalom-könyvek kiosztásával kapcsolatban a kartársak és gyermekesereg Katona Márton h. igazgató kezdeményezésére elbucsztak Gábor Dániel igazgató-tanítótól, ki 33 évi szolgálata után az ősszel már nyugalomba óhajtott vonulni s így tanítványai szép szavakkal vettek bucsut tőle. Ezután a jutalom és bizonyítvány kiosztás volt, mire az iskola kapui szemptemberig bezárultak.

— **Hangverseny.** Mint biztos forrásból értesülünk a „Fogarasi Zenetársaság“, amely rövid fennállása óta már többször gyönyörködtette közönségünket, e hó 29-én nagy hangversenyt rendez, válogatott műsorral. A műsornak egyik kimagasló pontja lesz Baumanné urhölgy briliáns éneke. A meghívók különben a jövő héten bővebb tájékozódást fognak nyújtani.

— **Tanítói továbbképző tanfolyam.** A földművelésügyi miniszter a gazd. ismétlő iskolai tanítók szakirányú kiképzése végett f. évi július 19-től bezárólag aug. 14-ig a kö-

vetkező helyeken rendez tanfolyamokat: Ada, Algyógy, Békéscsaba, Breznóbányai Csikszereda, Hódmezővásárhely, Jászberény, Karczag, Komárom, Lugos, Pápa, Rimaszombat, Somogysszentimre, Szilágysomlyó és Szabadka. Tanítónők számára ugyancsak július 19. és aug. 24. közt külön kertészeti és nő háziipari tanfolyam szerveztetik Keeskménten. A felvételre jelentkezők kérvényeiket legkésőbb f. hó 22-ig a kir. tanfelügyelői hivatalnál nyújtják be annak bejelentésével, hogy községükben az 1908—9. tanévben hány tanuló járt a gazd. ismétlő iskolába és hogy az illető hányadszor folyamodik felvétellel végett; a folyamodó kántortanítók egyházi főhatóságukat idejekorán értesítsék, hogy helyettesítésükről gondoskodni lehessen. A tanfolyamra felvett tanítók 100 kor. segélyben részesülnek, mely összegből 40 kor. elvétési díj levonásával 30 kor. a jelentkezéskor, 30 kor. a tanfolyam befejeztével fog kifizettetni.

— **A megáradt patak, mint géniusz.** Lám-lám mire való, vagy mire jó a megáradt patak. A napokban Kerekes Gyula nevű szijgyártó inasát, Moluár Jánost előakarta venni, mivel nem úgy cselekedett, mint a hogy azt ő akarta. A fiu természetesen nem állt meg az üteg előtt, hanem illa berek, nádad erek, kereket oldott s ellillant. A mester üzőbe vette az inast s már majdnem utolérte, de a fiunak is támadt ám egy mentő ötlete s egyenesen belefutott a megáradt patakba. A gazda már oda nem követte, hanem haragosan visszafordult. A fiu pedig elkéservedve ugyancsak potyogtatta könnyeit a megáradt patakba, míg egy arra járó meg-sajnálva haza vitte *gazdájához*, ahol bizonyára más folytatása is volt a dolognak.

— **Az alsóvisti hetivásár.** A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a Fogaraszvármegye területéhez tartozó Alsóvist községben a hétfői napon tartani szokott hetivásárokat ezentul állandóan sertésfelhajtással tarthassák.

— **Adóügyi tárgyalások.** Az adókivetésre vonatkozólag az adóügyi bizottság f. hó 18-án ült össze s 18—23-ig Fogaraszvármegyére vonatkozólag fogják az adót kivetni; 23—24-én Fogaras városára nézve, 25-én pedig a bankokra kerül rá a sor. Az adóbizottság elnöke: Czirják János nyug. pénzügyi titkár. Tagjai pedig: ifj. Novák János, Táglicht József. stb.

— **Elállják a gyalogjárót.** Több utcában az udvarokban építkeznek s így a téglá és föld hordással elállják a gyalogjárókat, úgy, hogy esős, sáros idő esetén az ökrös ekvipázsok miatt, — melyek egész napon át a kapuk előtt ácsorognak, — a járó-kelők kénytelenek letérni a sárba, vagy ügyesbajos dolgaikban föltartóztatják őket. Kérjük az ilyen építő tulajdonosokat, hogy ezután intézkedjenek úgy, hogy az ökrös, tehenes kocsik ne állják el a kapuk előtt a járó-kelők sürgős utjait, hogy ne legyenek kénytelenek esős idő esetén letérni a sárba.

— **Szoborleplezés.** Fogaras nem szégyenli hogy a Mercurius tarisznyáján kívül

kivül más szobra nem létezik. Hja! ez is mutatja szegénységünket. Más városokban sorba diszelegnek a szobrok, így a nagyzebeni róm. kath. Terézvárvaház Mária Terézia szobrát június hó 27-én leplezik le ünnepélyesen. Az intézet igazgatója fölhívja most a Terézvárvaház volt növendékeit, hogy az ünnepen vegyenek részt s megjelenésükről küldjenek értesítést.

— **Szemét a várarkában.** Egy idő óta ismét nagy büz uralkodik a várarkában a mocsárlégen kívül. Az ott lakók egyrésze ugyanis a várarkába hordja a piszkot, szemetet, ami undorító az ottan sétáló közönségre nézve. Kérjük a hatóságot, hogy „közrendészeti és közegészségügyi szempontból“ ne engedje azt meg, hogy az a nyilvános sétáló hely, mely egyedüli üdülő hely a város bel-sejében, szemétdomb legyen. Ugyancsak itt említjük meg, hogy a vár 4 oldalát, amely délnyugatra fekszik, elhanyagolják s nem tartják rendesen. S a Kühn-féle ház előtt a Csáky-utcával szemben a sétáló térre át-járót kérünk.

— **Kézimunka kiállítás.** Özv. dr. Rádu Sebestyén né befajezte növendékeivel a csetneki csipke tanfolyamot és e hó 21-től 27-ig az állami polg. leányiskolában kiállítják a a tanfolyamon készült szép csipkéket. Ajánljuk e kiállítást hölgyeink szives figyelmébe.

— **Városi rendkívüli közgyűlés.** F. hó 15-én közgyűlésre gyűltek össze a városatyák, amelyen 34 kisebb-nagyobb ügyet öröltek le. A május havi pénztárvizsgálatot tudomásul vették, az áll. főgimn. kérésére 20 kor. adtak a jó tanulók jutalmazására. Épületek javítási költségvetését elfogadták, a villam világítási vállalat 30000 koronás kölcsönét tudomásul vették. Jakócs Sámuel rend. biztos magánfoglalkozását nem engedte meg a tanács, mert összeférhetetlennek találta állásával. A villamos telep átvétele tárgyában élénk vita folyt. A tanács kétesnek látja az átvételt és aggodalmát fejezte ki a vétel iránt. A berivoji patakpart helyreállítása tárgyában beadott előterjesztést elfogadták, ugyszintén a községi közmunkaerő bejelentését is, a gyám-pénztári számadást, évi jelentést felülvizsgálat végett a vármegyéhez felterjesztették. Az ovónő fizetését 800 koronáról 1000 koronára emelték, a pénztáros és ellenőr ovadékat szükségtelennek nyilvánították és felmentették őket az ovadék letétel alul, mert a tanács szerint a kisösszegű ovadéknak ugy sincs ma már értelme?! A hivatalos órákat a vármegyei hivatalos órabeosztás szerint osztották be, a polgármester szabadságiránti kérését tudomásul vették és ezzel az ülés véget ért.

— **Az Oltban fürdeni tilos.** A rendőrség közhírré teszi, hogy 17 éven aluli gyermekeknek az Oltban fürdeni tilos. Igen ám, de mi mégis nap-nap mellett látunk fürdőző kis fiukat az Oltban. Ennek a „közhírré tettik“-nek csak akkor volna értelme, ha a rendőrség ráduplázna büntetéssel az ilyen éretlen fürdőzőkre.

— **Hagymát lopó fuvarosok.** Kiss Mihály, Jakab György és Jónás Márton nevű fuvarosok Vidombákról jövet a zöldséges kertek-

Novák János FOGARAS. divatáru üzletében

Gyapju és mosó-DELAIN, selyem batiszt, angol ruhavászon és ZEPHIREK nagy választékban vannak raktáron.

ből hagymát, retket lopkodtak össze. Tetten érték őket s még az este folyamán a rendőrségre kerültek.

MUSCHONG-BUZIASFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ
ÜDÍT-GYÖGYÍT

Vese és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál huykő — és fővény-képződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.

ORVOSILAG AJÁNLVA.

Fogarasi főlerakat SCHUL HENRIK cégnél.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
THIERFELD DÁVID.

Hirdetések.

Kiadó július 1-re nagyon tiszta, csinosan butorozott szoba és előszoba: Dr. HOCHMANN házában.

Kiadó lakás 2, esetleg 3 szoba és 1 konyha. Bővebben KRAUS SAMUEL-nél, Görög-utca 28. szám alatt.

Eladó. A Bruckenthal-utcában 3 szoba, konyha, kamra, pince és kertből álló telek eladó. Bővebben MOLNÁR KÁROLY asztalosnál, Helyben.

Jutányos áron eladó 1 drb. 3 éves német vizsla, bevadászva, ugyszintén egy pár angol Foxterrier is: RIGLY címfestőnél Fogaras, Hid-utca 46. sz.

Hirdetmény.

Töltéscsuszamlás miatt az összes forgalom Osinka és Feketehalom állomások között bizonytalan időre szünetel. Vonatok Fogarastól csak Ósinkaig és vissza; Brassótól Feketehalomig és vissza közlekednek.

Ujsinka. Homoródvölgy, Vledény és Szunyogszék állomásokra áruk fel nem vehetők; a többi állomásra rendelt árukra vonatkozólag a Kiskapus—nagyszebeni utirány igénybe vehető.

Szenes,
állomásfőnök.

„BREDOL“
(Törv. védve)
! LÉGYFOGÓ UJDONSÁG !
1 darab fogóárvánnyal és tálcával **csak 24 fill.**
Kapható: **Thierfeld Dávid**
könyvkereskedésében.

Valódi

külföldi bélyegek

érkeztek és nagy választékban kaphatók:

Thierfeld Dávid könyvkereskedésében.

Egy kevésbé használt angol gyártmányu hegyi turista.

kerékpár

olesó áron eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Ikt. 3604—1909. tkvi.

Hirdetmény.

A fogarasi kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság részéről közzé tétetik: miszerint a fogaras-brassói helyiérdekű vasut számára az alább megnevezett határokból kisajátított területekről elkészített összeírás, térkép és egyedi kimutatás hitelesítésére a helyszíneire a következő határnap tüzetik ki, ugymint: Fogaras és Reusor községre nézve 1909. évi július hó 1-én d. e. 9 óra: Fogaras állomásra.

Az érdekeltek felhivatnak, miszerint netaláni észrevételeik a fennebbi határnapon a bizottság előtt előterjesszék, különben a kisajátítás és a felvett térfogat, ugy a feljegyzett szolgálmatok s jogosultságok iránti kifogásaik többé tekintetbe nem jöhetnek.

Együttal felhivatnak mindazok, akik a fennebbi határokból a fenti helyiérdekű vasut számára kisajátított területekért járó és az egyedi kimutatásban kitett kártalanítási összeg mennyiségére nézve ellenvetéseket tenni akarnak, vagy ezen összegre bármi cím alatt igényt tartanak; ezeket 1909. évi június hó 26-ig ezen telekkönyvi hatóságnál annál bizonyosabban bejelentésük, minthogy a később jelentkezők észrevételeire s igényeire semmi tekintet nem lévén, a kisajátítási és kártalanítási összeg annak és azon mennyiségben fog kiadatni, akinek nevére és a mely összeggel az az egyedi kimutatásban ki van téve, a bekebelezett vagy felülkobelezett tételek pedig ezentul a kisajátított területről hivatalból le fognak töröltetni.

Az összeírás, térkép és egyedi kimutatás a telekhivatal an betekinthező.

Kelt Fogaras, 1909. május 19.
A kir. bíróság, mint tkvi hatóság.

Dr. Harmath,
kir. bíró.

! Nyavalyatörés !

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szabd. hatyu gyógyszerertár által Majna Frankfurt.

Szenzációs ujdonság!

Tölcsernélküli

Beszélőgép!

Kellemes és tiszta hangal játszik, meglepő zajtalan előadásu. — Érdeklődőknek vételkötelezettség nélkül szivesen be lesz mutatva. Ujdonságok magyar, német és román hangverseny

hanglemezekben.

Darabja 4 koronától kezdve. — Varrógépek-, kerékpárok-, beszélőgépek- és hanglemezeket árfelemelés nélkül részletfizetésre is beszerezhetik hitelképes egyének

Bodor Béla,

varrógép, kerékpár és beszélőgép üzletében, Fogarason, Honvéd-utca 11. sz.

A szépség!

Minden hölgynek kétségtelenül legfőbb vágya, hogy mentől szebb legyen s hogy ezen célját elérhesse, megragad minden alkalmat és a legképtelenebb dolgokkal kenegeti arcát. — A legtöbb esetben saját kárára teszi ezt, mert aemcsak, hogy szép nem lesz, hanem ellenkezőleg sok esetben tönkre teszi arcborét úgy, hogy igen hosszú idő, gondos ápolás kell ahhoz, hogy ismét helyrehozza.

Az a világon egyedülálló siker melyet Gutori Földes Kelemen aradi gyógyszerész Margit-Kréme-jével elért (különösen Francia- és Németországban) sok embert arra birt, hogy ezt a világhírű, ártalmatlan és az arc minden tisztatlansága (szepelő, májfolt, kiütések stb.) ellen páratlan és csodálatosan ható szert utánozzák. Természetes, hogy ez senkinek sem sikerül, mert a Margit-Kréme készítésének titkát senki más nem ismeri, mint a feltaláló és készítő s épen azért, mert a titkot soha senkire nem birta, hanem minden egyes készítményt maga állít elő, a Margit-Kréme mindig egyforma, annak kidolgozása a leggondosabb, tehát hatása is rögtöni és biztos. Óvakodjunk tehát arcunkat mindenféleképpen kenegetni és használjunk oly szert, melyet angol, amerikai és francia hírneves orvosok is ajánlanak, mint egyedül biztos és ártalmatlan szert az arc szépitésére és a szépség megőrzésére. Ez a világhírű szépitőszert a Földes-féle Margit-Kréme mely már 4—5 napi használat után teljesen átalakítja az arc borét, eltünteti a szepelőket májfoltokat, kiütéseket, bőrátkát, miteszszert, arc- és kézörösséget. Az arc ideális szép, üde és ifju lesz s amellet a Margit-Kréme teljesen ártalmatlan.

Ára: kis tégely 1 korona, nagy tégely 2 korona, Margit-szappan 70 fillér és Margit-pouder (fehér, rózsas és krém színben) 1 korona 20 fillér. Ezen szerek mindegyike külön is használható. A Földes-féle Margit-Kréme kapható a világ minden nagyobb gyógyszerertárában, ahol pedig raktáron nem volna, tessék egyenesen a készítőnek így címezve írni: Földes Kelemen gyógyszerész Arad.

Kapható Fogarason:

Hermann P. János, Steinburg A. Pildner, Dr. Kontsveller Károly gyógyszerészeknél.

A valódi SINGER varrógépek főraktára.

Előnyös részletfizetési kedvezmény, legmesszebbmenő jótállással. Ingyen tanítás gépvarrásban, himzésben u. m.: lapos, homok, aszur, aplikáció, kongre, spanyol, smyrna stb. !! A legkényesebb fegyverek, varrógépek és kerékpárok javító műhelye, vadászfelszerelési cikkek, kerékpárok és alkatrészek dus választékban.

SÁRKÖZY JÓZSEF,

puskaműves és mechanikus. (Bethlen-utca 4.)

Corpus Juris

milleniumi kiadás

28 kötetben, teljes jó állapotban, mely között 1 darab VERBÜCZY Szárma könyve, 1 darab Erdélyi törvények is foglaltatnak, részletfizetés mellett esetleg készpénzért jutányos áron eladó. — Tájékoztást e lap kiadó-hivatalában kapni, hol a mű megtekinthető

Amortizációs tisztvis. kölesön ügyekben

díjmentes felvilágosítást nyújt

Az „O. m. I. ált. tisztviselő-egylet kolozsvári képviselőisége”

Kolozsvár,

Ferencz-József-ut 7. szám alatt.

Válaszbélyeg csatolandó.

BALZ JÁNOS mérnök malomépítészete

BUDAPEST, VI., KIRÁLY-U. 54. (A terézvárosi templom és zeneakad. mellett.)

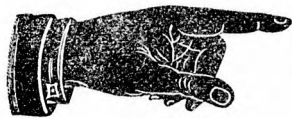
Számos évi tapasztalat alapján vállalkozik modern praktikus

malom-berendezések

tervezésére és létesítésére.

Szállít elsőrangú, kifogástalan kivitelben: Tisztító-gépeket, szállítható malomjáratokat, henger-székeket, radiál-szitákat, daratisztító-gépeket, : : lisztkeverőket, malomköveket, selyembevonatot stb. : :

Az új rendszerű radiál-szita a legolcsóbb, legkevesebb helyet és erőt igénylő !! szita s mint ilyen mindjobban kiszorítja a régi rendszerű szitákat. !!

Ia. tűzifa-ra

megrendelések szeptember hó 15-től kezdődő szállítással elfogadtatnak a következő cégeknél:

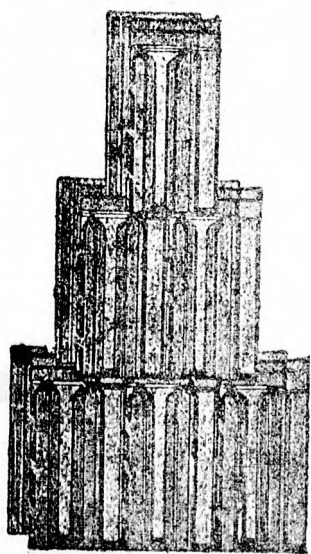
Thierfeld Dávid, Fleissig Jakab, Ehrenwald Mór és Neumann Izsák.

Szeptember 15-ig tűzifát csak fátelapemen árusítok mázsánként is.

Széna behordáshoz vendégradak.

Épületek és hajópallók, valamint minden a fakereskedéshez tartozó anyagok legjutányosabban és kitűnő minőségben nálam kaphatók.

Domány Artur, fakereskedő.

Boha kilindai cserépe.

SAJÁT ÉRDEKÉBEN

: csak **BOHN-féle** :

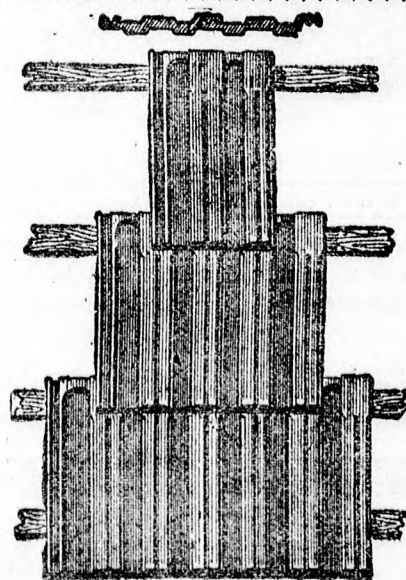
nagykikindai és zombolyai cserépet fogadjon el és utasítson
vissza más silány minőségű cserépet, mert

: csak a **BOHN-féle** :

cserép jutányos, szép és szakszerű fedőanyag.

Tessék mintát és árjegyzéket kérni!

BOHN-CSERÉPGYÁR Zombolya.

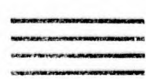

Boha zombolyai cserépe.

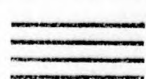
Tízévi szaktudás!

Kitüntetve

GUST RICHÁRD
fogtechnikus Brassóból.

Berlin 1907.

Ajánkozik mindennemű fogtechnikai munkák készítésére modern és pontos kivitelben.

Fogaraszon minden csütörtökön 9-5-ig a Páris-szállodában.

!! Szabott árak. !!

Cimfestészet.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek b. tudomására hozni, hogy Fogarason, Hid-utca 46 sz. alatt f. é. június hó 15-én

Cimfestészeti műtermet

nyitottam. Készítek mindenféle műszaki cimfestészeti munkákat, a legjutányosabb árak mellett: u. m. igen csinos, izléses kivitelű cég- és címtáblákat, mindennemű cimereket, színházi díszlet- festészetet, zászló feliratokat. — Szakmámba vágó aranyozásokat, diszmű és üvegtábla festészetet, emléklapokat és képeket, — egyszerű és művészi kivitelben.

A n. é. közönség becses pártfogásáért esedezve, maradok hazafias tisztelettel:

Rigly János,
műszaki cimfestő.

MAYER

vas- és fémöntőde
részvénytársaság

GÉPGYÁR

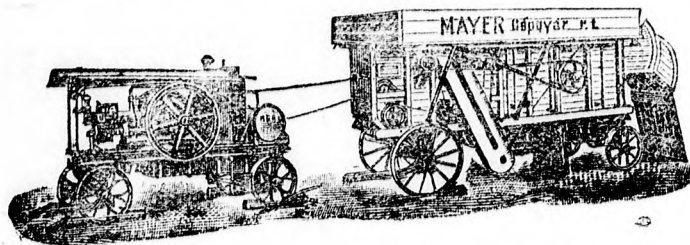
SZOMBATHELY
: BUDAPEST. :

VI. KER. VÁCZI-KÖRUT 61. SZÁM.

:: Legrégibb ::
hazai gépgyár!

Motorgyár

Alapítva 1850 évben.

Benzin- és szivógázmotorok gyára.

MALOMÉPÍTÉSZET. VIZIMALOM-BERENDEZÉSEK.

Benzin-cséplőkészletek 3 lóerejétől — 16 lóerőig. Benzin stabil motorok 1—100 HP-ig. Szivógázmotorok 6—120 HP-ig, faszén, koks és antracit tüzelésre berendezve, szerelve és üzembe átadva.

Olajgyártási gépek, borsajtók és mindennemű mezőgazdasági gépek gyára.

— Kedvező árak és fizetési feltételek. —
— Árjegyzék ingyen! —

PÉNZ

PÉNZ

kieszközlünk 1800 K évi fizetéstől kezdve köztisztviselőknek és katonatiszteknek a legtöbb esetben kezes nélkül, kötelezvényre 10—30 éves törlesztésre 6—6¼% kamatra. Régi tartozásokat előnyösen konvertálunk. Minden köztisztviselő tegyen hozzánk kérdést a szükségelt kölcsön tárgyában, mert vállalatunk a legnagyobb bankokkal állván összeköttetésben, módunkban áll az egyáltalán elérhető legnagyobb összegű kölcsönt a legelőnyösebb feltételek mellett kieszközölni.

Levélbeli kérdézközlőknél okvetlen megírandó a kölcsöntkérő neve, állása, lakhelye, kora, szolgálati ideje, fizetése, fizetését terhelő tartozások összege és hogy van-e biztosítási kötvénye. Ezek közlése után mi díjtalanul részletes felvilágosítással szolgálunk. Előleges költséget nem kérünk, a közvetítési díj pedig a kölcsön felvétele után fizetendő.

Váltókölcsönt magánosoknak, tárcsahitelt nagyobb kereskedőknek, vállalkozóknak stb. továbbá kölcsönt biztosítási kötvényre, sorsjegyekre, értékpapírokra, katonai házassági óvadékokra, vidéki takarékpénztárak és bankok részvényeire egy nap alatt legelőnyösebben folyósíthatunk. Kérdézközléshez válaszbélyeg csatolandó.

Gerő Testvérek,

törv. bej. hitelvállalata: Budapest, VIII. Rákóczi-ut 57. sz.

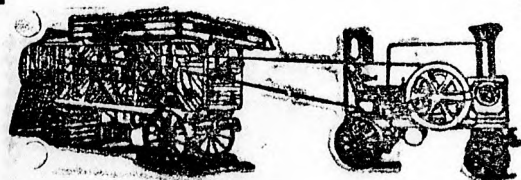
Számtalan első díjakkal és díszoklevelekkel
kitüntetve.

KALMÁR ÉS ENGEL

MOTOR- ÉS GÉPGYÁRA

BUDAPEST, V., Lipót-körut 22.

Ajánlja egy cséplőgépet, mint malomüzemre leg-
egyszerűbb benzinmotorjait, benzinlokomobiljait
valamint szivógázmotorjait, melyek V., Lipót-
körut 22. bármikor üzemben megtekinthetők.

Teljes jótállás Egyedül létező újdonság!
!! kitűnő cséplésért !!

Ezen motorok egyenletes járása és bámu-
latos egyszerű szerkezetük folytán bármely
legjáratlanabb ember által is azonnal könny-
nyen kezelhetők.

Árjegyzék ingyen! — Olcsó árak részletfizetésre!

Magyar ember csak magyar ásványvizet igyék!

Magyar ásványviz

forgalmi és kiviteli részvénytársaság
Budapest, V., Báthory-utca 5. szám.

Kizárólag természetes magyar ásványvizet hozunk forgalomba.

Borszéki Boldizsár, idült gyomorhajtó. — — — — —
Borszéki főkut az ásv.-vizek királya köszv. ell. — — — — —
Borszéki Kossuth, vérszegénység ellen — — — — —
Bodoki Matild, alkális savanyúvíz — — — — —
Baross, vesebaj ellen — — — — —
Borhegyi, hughajtó — — — — —

Boholti, üdítő víz — — — — —
Előpataki, sárgaság ellen — — — — —
Felsőrákosi Mária, légesőhurut ellen — — — — —
Hargitaligeti, üdítő ital — — — — —
Glória, könnyen emészthető — — — — —

Horgász, étvágygerjesztő — — — — —
Kászoni-főkut (Salutaris) jó és lithium tartalma — — — — —
Répáti, égvényes ásványvíz — — — — —
Székely-Selters, idült gyomorhajtó ell. — — — — —
Sztójkai, cukorbetegség ellen — — — — —

Kérdezze meg az orvosát
és megtudja hogy a

természetes ásványvíz

gyógyhatása és kellemes íze össze nem
hasonlítható a mesterséges ásványvizekkel.

Magyar ásványvizekkel a külföld majdnem összes gyógyvizei pótolhatók.

Raktár: THIERFELD LIPÓT- ÉS SCHUL HENRIKNÉL FOGARASON.

Ny. Thierfeld Dávid könyvnyomdájában, Fogarason.